

Yttrande över Promemorian Miljöbedömningar (Ds 2016:25)

Länsstyrelsen i Dalarnas län lämnar följande yttrande.

Inledning

Länsstyrelsen välkomnar att åtgärder föreslås som syftar till att effektivisera miljöbalkens bestämmelser för att på så vis öka den samlade miljöskyddseffekten och samtidigt minska tidsåtgången och den administrativa hanteringen vid miljöprövningen. Länsstyrelsen kommer i det följande att särskilt belysa de delar av förslaget som särskilt berör Länsstyrelsen och där vi vill bidra med våra kommentarer och funderingar.

Avsnitt 7.3 och 10.6

Det föreslås att ett förenklat underlag ska tas fram i fråga om verksamheter och åtgärder som omfattas av tillämpningsområdet för 6 kap. miljöbalken men som inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Underlaget ska innehålla de upplysningar som behövs för en bedömning av de huvudsakliga miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan förväntas ge. Underlaget ska vidare innehålla samrådsredogörelsen samt de synpunkter som har lämnats i fråga om omfattningen och detaljeringsgraden av det förenklade underlaget. Visserligen ska det förenklade underlaget vara mindre omfattande än en miljökonsekvensbeskrivning men Länsstyrelsen anser ändå att benämningen förenklat underlag kan förleda sökanden att tro att underlaget kan vara allt för enkelt, vilket vore olyckligt eftersom det kan medföra behov av ytterligare kompletteringar som i sin tur kan fördröja handläggningstiden.

Avsnitt 8.2

Länsstyrelsen är positiv till 6 kap. 46 § i vilken det tydliggörs att samordningsskyldigheten inte bara gäller samordning av planer och program utan även samordning av arbetet med miljöbedömningar i allmänhet och såväl inom ramen för 6 kap. miljöbalken som till följd av annan författning.

Avsnitt 10.5

Länsstyrelsen är positiv till förslaget om att införa en tidsfrist om 90 dagar.

Avsnitt 10.8

När det gäller verksamheter och åtgärder som alltid kan antas medföra en betydande miljöpåverkan kommer verksamhetsutövaren som huvudregel endast att behöva genomföra ett s.k. avgränsningssamråd. Hur samrådet ska genomföras ska anpassas till förhållandena i varje enskilt fall och kan behöva genomföras med upprepade möten eller behöva ske i etapper. Inget hindrar att samrådet genomförs i ett sammanhang. Länsstyrelsen förespråkar det senare eftersom det sannolikt är mest resurseffektivt, men har förståelse för att ett etappvis samråd i vissa fall kan vara nödvändigt.

Länsstyrelsen är positiv till att samrådsprocessen förtydligas.

Avsnitt 10.10

I 6 kap. 38 § miljöbalken föreslås föreskriftsrätt för regeringen avseende hur en miljökonsekvensbeskrivning ska tas fram. I 19 § föreslagna miljöbedömningsföreskrifter sägs att verksamhetsutövaren ska se till att miljökonsekvensbeskrivning ska tas fram med den sakkunskap som krävs i fråga om verksamhetens eller åtgärdens särskilda förutsättningar och förväntade miljöeffekter. Länsstyrelsen anser att det kompetenskrav som föreslås i 19 § miljöbedömningsföreskriften behöver förtydligas exempelvis avseende om och i så fall hur prövningsmyndigheten ska kontrollera att kompetenskravet har uppfyllts, och vilka eventuella konsekvenser eller sanktioner som kan följa av att kompetenskravet inte bedöms vara uppfyllt.

Avsnitt 10.12

Förslaget innebär att en kungörelse ska ske dels på prövningsmyndighetens hemsida, dels på samma sätt som med dagens bestämmelser, d v s i en ortstidning eller på annat sätt som är särskilt föreskrivet, och att allmänheten ska ges skälig tid, minst 30 dagar, för att yttra sig. Med ledning av 6 kap. 40 § 5 punkten förstår Länsstyrelsen att ett ytterligare kungörelseförfarande kan komma att bli nödvändigt när ny information tillförs målet eller ärendet. Länsstyrelsen önskar ett förtydligande av det föreslagna kungörelseförfarandet och dess innehåll, och även avseende om den i 6 kap. 39 § stadgade tidsfristen ska tillämpas även vid det andra kungörelsetillfället.

Avsnitt 12.1

Länsstyrelsen har inga synpunkter på att fler beslut kan överklagas av miljöorganisationer. Begreppet "på annat sätt" i 16. kap. 13 § utvecklas i författningskommentaren, men Länsstyrelsen skulle gärna se att begreppet utvecklades ytterligare.

Avsnitt 12.5

Länsstyrelsen är positiv till en gemensam handläggning, på motsvarande sätt som idag är möjligt beträffande kommunala beslut. Det är i detta sammanhang viktigt att tillse att miljöprövningsdelegationerna har erforderliga resurser och kompetens för att handlägga dessa ärenden.

Avsnitt 14

Länsstyrelsen anser att det i samband med ikraftträdande är av stor vikt att det avsätts resurser för att genomföra informationsinsatser till samtliga aktörer som berörs av förändringarna.

I detta yttrande har länsrådet Camilla Fagerberg varit beslutande. Funktionssamordnaren Johan Hjerpe vid Länsstyrelsens miljöenhet har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också planarkitekten Inger Friman deltagit.

Camilla Fagerberg

Johan Hjerpe

Avvikande mening: Se bilaga.

Kopia till: anna.berglund@regeringskansliet.se

m.registrator@regeringskansliet.se

Avvikande mening över Yttrande över Promemorian Miljöbedömningar (Ds 2016:25)

Planfunktionen på länsstyrelsen Dalarna lämnar följande avvikande mening.

Sammanfattning

Planfunktionen är positiv till åtgärder som ökar samhällets förmåga att integrera miljöfrågor i samhällsplaneringen. Enligt förslaget ska detta ske genom att kommunerna i större utsträckning ska förmås att arbeta med strategiska miljöbedömningar parallellt med planprocessen enligt plan- och bygglagen (PBL). Planfunktionen bedömer att strategiska miljöbedömningar inte är ett optimalt redskap för detta syfte och föreslår istället en utveckling av redskapen inom ramen för plan- och bygglagen.

Strategiska miljöbedömningar - planer och program

Kap. 9.1-9.11

Planfunktionens synpunkter begränsas till de effekter som förslaget bedöms kunna innebära för planer som regleras enligt plan- och bygglagen.

Förslaget i promemorian kommer att innebära att kraven för kommunerna skärps vad gäller att undersöka om det ska genomföras en strategisk miljöbedömning eller inte (kap 9.1 2:a st). Däremot innebär förslaget inte någon skillnad då det gäller den strategiska miljöbedömningens status, utan den ska, liksom idag, ligga helt inom kommunernas ansvar och inte vara kopplad till någon form av statligt godkännande eller tillsyn (kap 9.3 sid 190 2:a st).

Avsikten är att få kommunerna att ta fram fler strategiska miljöbedömningar (sammanfattningen sid 9 sista stycket) mot bakgrund av att det, enligt promemorian, inte görs miljöbedömningar av alla de planer och program som omfattas av bestämmelserna i 6 kap miljöbalken (MB) samt att de miljöbedömningar som görs är av skiftande ibland bristande kvalitet (sid 159 1:a st).

Integrering av miljöfrågor i samhällsplaneringen inom ramen för en PBL-process sker i de flesta avseenden på likartat sätt som i en miljöbedömning enligt miljöbalken. Det är positivt att möjligheter till samordning utökas enligt förslaget i 6 kap 46 § MB mellan en strategisk miljöbedömning och likande arbete som görs enligt andra författningar. Den nya formuleringen genomför bl a artikel 5.3 i SMB-direktivet, där samordningen avser "Relevanta uppgifter...som erhållits på andra beslutsnivåer eller genom, annan gemenskapslagstiftning. Eftersom PBL inte är en gemenskapslagstiftning behöver det förtydligas i promemorian att det är möjligt att miljöbedömningar även ska kunna samordnas med den integrering av miljöfrågor i samhällsplaneringen som genomförs inom ramen för plan- och bygglagen i samma planprocess.

En strategisk miljöbedömning är en utredning vars resultat inte nödvändigtvis påverkar kommunens beslut avseende planen. I samtliga planprocesser enligt PBL arbetas det fram en planbeskrivning, vilken tar upp samma frågor som en strategisk miljöbedömning (författningskomenter sid 298 med flera). En PBL-plan måste dessutom samrådas med allmänheten, på samma sätt som en strategisk miljöbedömning. Förvisso kan kommunerna ha olika ambitionsnivå vad gäller planbeskrivningar och samrådsformer, men det kan kommunerna även ha när det gäller strategiska miljöbedömningar.

Planfunktionen instämmer i det faktum att det idag till viss del råder brist i förmågan att integrera miljöfrågor i samhällsplaneringen. Det finns dock även många goda exempel på det motsatta.

Planfunktionen anser att möjligheter till överprövning enligt PBL 11 kap 10 § är ett bättre styrmedel än framtagandet av fler strategiska miljöbedömningar i samband med planprocesser om staten vill ha makten att vid behov styra markanvändningen. Enligt dessa bestämmelser kan länsstyrelsen vid behov kräva in ytterligare utredningar av miljöaspekter från kommunerna i deras planer. I dagsläget finns fem olika överprövningsgrunder, vilka täcker in många miljöfrågor: luft-, vatten- och markföroreningar, buller, riskfrågor om t ex farligt gods, översvämning, ras och skred och därtill kopplad klimatanpassning, strandskydd mm. En viktig miljöfråga, som inte täcks in av de nuvarande överprövningsgrunderna, är frågan om en transportsnål samhällsplanering för att minska klimatpåverkan. Inte heller frågorna om blå och grön infrastruktur, ekosystemtjänster, bevarande av jordbruksmark eller skydd av grundvattentillgångar etc är i dagsläget överprövningsgrundande. Även denna typ av miljöfrågor tas upp i dialogen mellan kommun och länsstyrelse men de kan

aldrig bli föremål för prövning.

Planfunktionen föreslår att en översyn av överprövningsgrunderna genomförs i syfte att undersöka möjligheten att ge miljöfrågorna ett ökat genomslag i samhällsplaneringen.

Planfunktionen bedömer att det även kan finnas anledning att se över de materiella reglerna i PBL 2 kap, t ex så att det framgår att en minskning av biltrafik är ett allmänt intresse och att det i första hand är gående, cykling och kollektivtrafik som ska främjas vid planeringen.

I denna avvikande mening har vikarierade funktionschef Hanna Westerholm varit beslutande. Planarkitekt Inger Friman har varit föredragande.

Hanna Westerholm

Inger Friman

Kopia till:

anna.berglund@regeringskansliet.se